

BRANCHEVERENIGING B2B INTELLIGENCE

Reactie consultatie datavisie Handelsregister

30 juni 2021

Leden van de VVZBI

Deze reactie is opgesteld door de Vereniging Voor Zakelijke B2B Informatie (VVZBI) en wordt onderschreven door de volgende partijen. Open State Foundation, Ondernemend Nederland, Vereniging voor Credit Management Bedrijven en alle individuele leden van VVZBI. VVZBI dient ook nog een uitgebreidere individuele reactie in.

Reactie VVZBI op consultatie datavisie KVK

De Vereniging voor Zakelijke B2B Informatie (VVZBI) is een branchevereniging van de bedrijven die samen het overgrote deel van de Nederlandse markt voor krediet- en bedrijfsinformatie vormen.¹

Dagelijks gebruiken tienduizenden Nederlandse bedrijven allerlei soorten krediet- of bedrijfsinformatie over andere bedrijven ten behoeve van hun eigen bedrijfsvoering. Om te toetsen of handelspartners zijn wie zij zeggen te zijn, of die partners betrouwbaar en financieel gezond zijn, voor toetsing in het kader van due diligence, voor nakoming van WWFT-verplichtingen, etc. De data uit het Handelsregister zijn hiervoor cruciaal en onmisbaar: het zijn de grondstoffen voor de diensten van de leden van de VVZBI, die zij zelf verrijken met informatie uit andere bronnen en eigen ontwikkelde data-intelligentie. Deze diensten hebben een cruciale rol in het verzorgen van vertrouwen in het financieel economisch handelsverkeer.

Reactie past binnen een bredere context

Open toegang tot overheidsdata gaat verder dan de commerciële belangen van de leden van de VVZBI. Open en herbruikbare informatie zorgt voor maatschappelijke en economische meerwaarde en kan tegelijkertijd hand-in-hand gaan met de bescherming van privacy. Vanwege deze brede context heeft de VVZBI ook de standpunten van de Open State Foundation (OSF) in de consultatie onderschreven. OSF onderschrijft ook de standpunten van de VVZBI. Datzelfde geldt voor Ondernemend Nederland (ONL) en het Verbond van Credit Management Bedrijven (VCMB).

Fundamentele heroverweging visie op het Handelsregister noodzakelijk

De VVZBI ervaart fundamentele problemen bij de wijze waarop de KVK het Handelsregister organiseert en openstelt. De KVK begeeft zich steeds meer op de markt met commerciële en technisch-superieure proposities. Daarmee worden onze leden beconcurrereerd door een partij die tegelijkertijd hun meest belangrijke grondstof (het Handelsregister) in grote mate afschermt en de voorwaarden voor het gebruik daarvan bepaalt. Dat brengt oneigenlijke prikkels die de openheid en de toegankelijkheid van de Handelsregisterdata bedreigen. De VVZBI pleit dan ook voor een **fundamentele heroverweging** van de visie op het Handelsregister én in bredere zin, van de rol die de KVK als hoeder én uitbater van het register resp. als marktspeler vervult. De VVZBI is op zich dan ook blij met de mogelijkheid te reageren op de consultatie.

De VVZBI vindt het echter wel verwonderlijk dat er met alle bindende wet- en regelgeving zoals AVG, open toegang tot en hergebruik van overheidsdata (de PSI-richtlijn) en de nieuwe Telecommunicatiewet nog klaarblijkelijk zoveel beleidsmatig openstaande vragen zijn voor de KVK dat een consultatie nodig is. Dat de PSI richtlijn niet is opgenomen in het juridisch kader bij deze consultatie is voor de VVZBI onbegrijpelijk. Tenslotte vraagt de VVZBI zich af welk proces en planning gevolgd gaan worden bij het vaststellen van de datavisie en hoe zich dat verhoudt tot lopende juridische procedures tussen de KVK en de VVZBI.

In het kader van deze consultatie identificeert de VVZBI vijf grote probleempunten:

1. **De openbaarheid & hergebruik van Handelsregisterinformatie staan onder druk.** De KVK wil de openheid van het Handelsregister beperken. Zij beroept zich op een databankenrecht en probeert via nieuwe gebruikersvoorwaarden de toegang tot- en het hergebruik van - de informatie in te perken. Tegelijkertijd biedt de KVK zelf diensten aan eindgebruikers aan, in marktsegmenten die de VVZBI-leden bedienen. Dit is in strijd met de Europese wet- en regelgeving en vormt een

¹ Meer informatie over de VVZBI is beschikbaar op www.vvzbi.nl.

existentiële bedreiging voor de leden van de VVZBI omdat de KVK hen uit de markt kan drukken. Maar het laat vooral het maatschappelijk en economisch potentieel van open toegang tot en hergebruik van hoogwaardige Handelsregisterdata onbenut.

2. **Het systeem van het Handelsregister bevat grove privacy-weeffouten.** Terwijl de KVK privacy enerzijds gebruikt als legitimatie voor toegangsbeperking tot data door concurrenten van de KVK, is anderzijds de bescherming van de persoonlijke gegevens van ZZP-ers ruim onvoldoende. Juist dat wordt in de praktijk als het grootste probleem ervaren. De VVZBI stelt dan ook voor concrete maatregelen te nemen om dit op te lossen (zie hieronder). Privacy mag intussen niet worden misbruikt om het wettelijk verankerde recht op hergebruik van openbare overheidsinformatie te beperken, of om op oneigenlijke wijze de inkomsten van de KVK te beschermen.
3. **Het systeem van kostendekking werkt inefficiëntie en te hoge tarieven in de hand.** De KVK is enerzijds van het Rijk afhankelijk voor haar bekostiging, maar heeft anderzijds ook de ruimte en opdracht om zelf inkomsten uit de markt te halen. Die duale kostendekking ontnemt de KVK de prikkel tot efficiënt opereren. De internationaal gezien zeer hoge kosten voor toegang tot het Handelsregister bevestigen dat ook. Uit internationaal onderzoek van de Open State Foundation, blijkt dat efficiënte tarieven en open toegang tot het Handelsregister hand-in-hand gaan.²
4. **De productconfiguratie van het Handelsregister is verouderd en inefficiënt.** De toegang tot data voor afnemers is qua IT niet up-to-date. Onze leden zijn voor toegang tot data doorgaans afhankelijk van het downloaden van pdf-bestanden van individuele bedrijven. Terwijl volgens de marktstandaard de KVK-data machine-leesbaar, real-time toegankelijk en actueel, granulair en volgens moderne, kwalitatieve standaarden toegankelijk moeten zijn.
5. **De KVK verstoort de markt oneigenlijk en verdringt private partijen.** Net als het CBS en het Kadaster, acteert de KVK de laatste jaren steeds meer als een commercieel bedrijf in de markt. Daarmee raakt zij steeds verder af van haar bestaansrecht: het als overheidsinstantie zorgen voor uitvoering van een actueel en accuraat Handelsregister. De commerciële activiteiten van de KVK, de kostendekkingen en barrières die de KVK zelf kan opwerpen voor toegang tot het Handelsregister, brengen de markt in een vicieuze cirkel die in de ogen van de VVZBI doorbroken moet worden.

Bovenstaande problemen roepen om een samenhangende oplossing waarvan de datavisie op het Handelsregister onderdeel is, maar ook een bredere aanpak vergt. Teneinde Nederlandse en internationale ondernemers te laten profiteren van innovatieve diensten en betaalbare toegang die kunnen worden ontwikkeld op basis van open toegang tot het Handelsregister.

De VVZBI ziet hiervoor de volgende oplossingsrichtingen:

I. Focus op de kerntaken

Veel van de genoemde problemen komen voort uit de dubbele petten die de KVK op heeft. Doorbreek deze cirkel door te kiezen voor een nauwe taakomschrijving en koppel hier twee concrete en meetbare doelstellingen aan: efficiëntie en datakwaliteit. Veranker dit in de Wet op de KVK.

II. Zet alle seinen op groen voor open toegang en hergebruik

Schrap de nieuwe gebruiksvoorwaarden op basis van het databankenrecht (en verwijder eventueel het databankrechtelijk voorbehoud uit de Handelsregisterwet). Realiseer in plaats daarvan daadwerkelijk open toegang tot de Handelsregisterdata die: machine-leesbaar, real-time toegankelijk en actueel, granulair en volgens moderne, kwalitatieve standaarden toegankelijk is.

² <https://openstate.eu/nl/2018/04/waarom-een-open-handelsregister-privacy-van-zzp-ers-beschermt/>

- III. Pak de privacy weeffouten gericht aan en los het daadwerkelijke probleem voor ZZP-ers op**
Er is veel irritatie bij ZZP-ers ontstaan als gevolg van bulk-uitlevering van data door de KVK. Deze gegevens worden op grote schaal gebruikt om ZZP-ers te benaderen. Vorm daarom de NMI om van een opt-out naar een opt-in. De regels voor het benaderen van natuurlijke personen worden per 1 juli a.s. verder aangescherpt. De VVZBI pleit voor een snelle evaluatie of deze aanscherping het probleem daadwerkelijk oplost en of verdergaande inperkingen ten aanzien van het registreren en verstrekken van gegevens van natuurlijke personen noodzakelijk zijn. Het is van cruciaal belang dat deze privacyproblemen worden opgelost. Verken daarom de mogelijke uitsluiting van de registratieplicht voor (niet BTW-plichtige) ZZP-ers in de toekomst.
- IV. Gebruik privacy niet als excuus om toegang in te perken**
Alle afnemers (dus ook de leden van de VVZBI) moeten zelfstandig voldoen aan de AVG. De Autoriteit Persoonsgegevens ziet daarop toe. Dat is geen taak van de KVK en mag dat – gezien de dubbele rol als concurrent – ook niet worden.
- V. Focus op lagere kosten en hogere maatschappelijke waarde**
Focus op de kerntaken veroorzaakt lagere inkomsten voor de KVK maar dat kan op haar beurt ook vertaald worden naar veel efficiëntere systemen en organisaties. De maatschappelijke baten van een efficiënt, open en toegankelijk Handelsregister moeten ook worden meegewogen. De VVZBI is van mening dat data in het Handelsregister niet gratis beschikbaar hoeft te zijn. De prijs moet echter wel eerlijk en transparant zijn en gebaseerd op daadwerkelijke kosten en een efficiënte taakuitvoering.
- VI. Overweeg welke gegevens toegevoegde waarde bieden**
Bij deze consultatie zouden ook de volgende overwegingen meegenomen moeten worden:
- Het Handelsregister kan niet los gezien worden van het UBO-register. Daarom zou ook het UBO-register bij deze consultatie moeten worden betrokken;
 - Stel de vraag hoe het Handelsregister nog relevanter kan worden? Kan bijvoorbeeld de registratieplicht worden uitgebreid met meer financiële informatie? In België moet een volledige balans worden gedeponereerd inclusief W&V-rekening en sociale balans. In Nederland is deze informatie beperkter. Toevoeging daarvan zou de kwaliteit verhogen.
 - Evaluer het gebruik van gegevens (breder dan alleen m.b.t. privacy). Scherm bijvoorbeeld woonadressen af, maar voeg BTW nummers toe.

De VVZBI treedt graag op een zo kort mogelijke termijn met het ministerie in overleg om het bovenstaande te bespreken.